

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1708

гр. Варна, 04.05.2023 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ, в закрито заседание на четвърти май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Деспина Г. Г.а

Членове: Красимир Т. Василев
Ивелина Владова

като разглежда докладваното от Деспина Г. Г.а Въззивно гражданско дело № 20233100500640 по описа за 2023 година

С решението си РС-Провадия № 12/13.01.2023г по гр.д.№ 484/2022г ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България с адрес гр.София бул.***** № 2 ДА ЗАПЛАТИ на М. С. Ю. ЕГН ***** с адрес с.Цонево ул.,*****" № 11, сумата от **6500лв**, представляваща обезщетение за причинени на ищеца **неимуществени** вреди вследствие на незаконно повдигнато обвинение за извършено престъпление по чл.131 ал.1 т.4 предл.3 вр.чл.129 ал.1 НК и чл.325 ал.2, предл.2-ро вр.ал.1 вр.чл.20 ал.2 НК по ДП № 2122/2010г по описа на РУП-Провадия, НОХД № 513/2011г на РС Провадия, по ВНОХД № 992/2013г на ОС-Варна, по НОХД № 580/2013г на РС-Провадия, по ВНОХД № 203/2017г на ОС-Варна, за което е оправдан с присъда № 23/ 21.03.2013г по НОХД № 513/2011г на РС-Провадия, отменена с Решение № 305/28.10.2013г по ВНОХД № 992/2013г на ОС-Варна, оправдан с присъда № 1/11.01.2016г по НОХД № 580/2013г на РС-Провадия, потвърдена с Решение № 113/25.05.2017г по ВНОХД № 203/2017г ВОС, както и вследствие изпълнение на наказание „Пробация“ за срок от една година за престъпление по чл.131 ал.1 т.12 вр.чл.130 ал.2 НК, чието наказателно преследване е погасено по давност по чл.81 ал.3 вр.чл.80 ал.1 т.5 НК, на осн.чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковите пред ПрРС-19.05.2022г до окончателното им изплащане, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над присъдения размер от 6500лв до претендирания размер от 10 000лв, като

неоснователен.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България ДА ЗАПЛАТИ на М. С. Ю. сумата **1980,69лв**, представляваща обезщетение за **забава** върху главницата от 6500лв, считано от 19.05.2019г до датата на завеждане на ИМ-19.05.2022г, на осн.чл.86 ал.1 ЗЗД, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над 1980,69лв до претендиания размер от 3047,47лв като неоснователен.

ОТХВЪРЛЯ иска на М. С. Ю. срещу Прокуратурата на Република България за заплащане на сумата от **4000лв**, представляващи обезщетение за причинените на ищеца **неимуществени** вреди, вследствие изпълнение на наказание „Пробация за срок от една година за деяние, чисто наказателно преследване е погасено по давност, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковите пред ПрРС - 19.05.2022г до окончателното изплащане, на осн.чл.2 ал.1 т.6 от ЗОДОВ, като неоснователен

ОТХВЪРЛЯ иска за заплащане на обезщетение за забавено изпълнение върху сумата от 4000лв в размер на **1218,99лв**, на осн.чл.86 ал.1 ЗЗД като неоснователни.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България ДА ЗАПЛАТИ на М. С. Ю. сумата от **1870лв** - обезщетение за причинените на ищеца **имуществени** вреди, изразяващи се в заплащане на възнаграждения за адвокат за защита в наказателните производства по НОХД № 513/2011г на РС Провадия, по ВНОХД № 992/2013г на ОС-Варна, по НОХД № 580/2013г на РС-Провадия, по ВНОХД № 203/2017г на ОС-Варна, на осн.чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на исковите -19.05.2022г до окончателното им изплащане, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над 1870лв до претендиания размер от 3740лв като неоснователен.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България ДА ЗАПЛАТИ на М. С. Ю. сумата **569,84лв** - обезщетение за **забава** върху главницата от 1870лв, считано от 19.05.2019г до датата на завеждане на ИМ - 19.05.2022г, на осн.чл.86 ал.1 ЗЗД, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над 569,84лв до претендиания размер от 1139,75лв като неоснователен.

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ да заплати на М. С. Ю. сумата от **1950,58лв** - сторени по делото съдебно-

деловодни разноси и възнаграждение за адвокат, съразмерно с уважената част от исковете, на осн.чл.10 ал.3 ЗОДОВ и чл.78 ал.1 ГПК.

Срещу така постановеното решение са подадени жалби и от двете страни.

С въззивна жалба вх.№ 502/26.02.2023г ищецът М. С. Ю., чрез адв.А.К., обжалва решението в неговите отхвърлителни части досежно претенциите му за обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в заплатени адв.възнаграждения за представителството на ищеца пред досъдебните и съдебни органи, свързани с воденето на наказателното производство.

За да уважи частично претенциите му РС е мотивирал решението си с обстоятелството, че ищецът бил признат за невинен не изцяло, а само по част от повдигнатите му обвинения. Счита решението в тази му част за неправилно и необосновано. Така избраният подход от РС намира за формален и не отчитал спецификата на предоставяната правна помощ от адвоката в качеството му на защитник на обвинено и подсъдимо лице в наказателния процес.

Претендираната като обезщетение за имуществени вреди сума не представлявала едно адвокатско възнаграждение, а сбор от хонорари, заплащани в различно време - в досъдебната и съдебната фаза на процеса и чието основание за заплащане било различно. Заплатеното възнаграждение по всеки един от 15-те договора е съобразено с минималните размери за съответният вид правна помощ, визирани в разпоредбите на чл.12, чл.13 и чл.14 от Наредба № 1/2004г на ВАС, действали към съответния период. Като предмет на всеки един от договорите е било посочено, че оказваната правна защита и съдействие е по обвинението за най-тежко наказуемото престъпление, това по чл.131 ал.1 т.4 и т.12 вр.чл.129 ал.1 НК. предвиждащо наказание лишаване от свобода от 2 до 10 години и съобразно него е определен размерът на възнаграждението.

По посоченото обвинение ищецът бил признат за невиновен и оправдан.

В предмета на договорите не била включена защита по обвинението по чл.325 ал.2 НК, което не означавало, че защитникът му не бил предоставял правна защита по него. Напротив, от материалите намиращи се в приобщеното наказателно производство се установявало противното.

Защитникът бил участвал дейно в двете фази на наказателния процес, осъществявал активно процесуалните си правомощия, предоставени му от наказателно-процесуалния закон, в съответствие със задълженията му, произтичащи от чл.40 ал.2 от ЗАдв и дължимата грижа по чл.11 ал.4 от Етичния кодекс на адвоката.

Видно от материалите по наказателното дело било, че защитникът бил присъствал на всички открити съдебни заседания пред първоинстанционната и въззивната инстанции; участвал в провежданите съдебни следствия и при извършването на редица процесуално-следствени действия; представял доказателства и искал събирането на такива, както на досъдебното. Така и в съдебното производство правил искания, бележки и възражения, обжалвал еднократно първоинстанционната присъда; пледирал за прекратяване на досъдебното производство и оправдаването от решаващите съдилища.

Ето защо счита, че решението за присъждане на половината от разноските за заплатен адв.хonorар за необосновано. От така избрания аритметичен способ не ставало ясно защо искът бил отхвърлен наполовина, след като защитата на ищеца била осъществявана срещу три обвинения: за причиняване на телесни повреди на две и повече лица - две средни и една лека телесни повреди по хулигански подбуди - чл.131 ал.1 т.4 пр.3 т.12 вр.чл.129 ал.1 вр.чл.130 ал.2 НК и за квалифицирано хулиганство в съучастие - чл.325 ал.2 вр.чл.20 ал.2 от НК.

Ако се следвал избраният математически модел, то би следвало искът да бъде отхвърлен за 1/3 от претендираната сума, тъй като ищецът бил признат за виновен и осъден само по едно от обвиненията и то най-лекото - това по чл.131 ал.1 т.12 вр.чл.S30 ал.2 от НК.

Оставало неясно как се процедирало с възнаграждението, платено за защита в досъдебното производство, тъй като на този етап въпросът с виновността на обвиненото лице не се решавала.

На сл.място РС е приел, че за деянието, за което ищецът е бил признат за виновен и осъден, била изтекла абсолютната погасителна давност за наказателно преследване в хода на наказателното производство, когато то все още не било приключило. Установил, че въпреки това, Прокуратурата привела в изпълнение наложеното с присъдата наказание и то било изтърпяно от ищеца.

Тези фактически обстоятелства са мотивирали съда да увеличи с още 2500лв определеното на 4000лв обезщетение за неимуществени вреди. Затова счита за вътрешно противоречиви изводите на РС, че следвало да се намали наполовина обезщетението за имуществени вреди поради факта на осъждането на ищеца за деяние, чието наказателно преследване, обаче, е било недопустимо поради изтичането на абсолютната погасителна давност. Тази вътрешна противоречивост, изводима от несъобразяването с правилата на формалната логика е довела до необоснованост на решението в тази му част.

Поради изложеното моли за отмяната на решението в обжалваната част, с която частично е отхвърлен искът за обезщетение за **имуществени** вреди с правно основание чл.2 ал 1 т.3 ЗОДОВ, съединеният с него иск за обезщетение за забавено изпълнение с правно осн.чл.86 ал 1 ЗЗД и за постановяване на друго за уважаване изцяло исковите претенции така, както са предявени.

Въззивна жалба е подадена и от **ПРОКУРАТУРАТА на РБ с вх.№ 652/2.02.2023г** срещу решението на РС в неговите осъдителни части за присъждане обезщетения за претърпени от ищеца неимуществени и имуществени вреди, като счита същото за необосновано и неправилно в тези части, като възразява срещу определения размер като прекомерно висок.

РС не бил обсъдил в мотивите си в достатъчна степен защо приема, че воденото срещу ищеца М. С. наказателно производство било довело до притеснения, неудобства и несигурност, след като от материалите по делото било видно, че на ищеца не била наложена най-тежката мярка за неотклонение, а „подписка“, т.е. възможно най-леката. Поради това не може да се обоснове някаква драстична и драматична промяна в ежедневието му ритъм на живот. Обичайното му ежедневие не е било нарушавано.

Освен това, по делото ищецът е бил с две обвинения за извършени от него две деяния, за едно от които е бил оправдан, а за другото е бил осъден. Не става ясно от кое точно обвинение е търпял вреди-неимуществени и имуществени. За да направи извода си РС е взел предвид единствено свидетелските показания на жената, с която ищецът живее на съпружески начала и която очевидно е заинтересована от изхода на делото.

От приложените по делото материали било видно, че ищецът е бил осъждан два пъти преди това.

РС не е направил никакъв извод за претърпени вреди над обичайните такива и е присъдил обезщетение значително по-голямо от обичайните размери в аналогични случаи.

Поради изложеното моли за отмяната на решението в посочените части, като бъде постановено друго за отхвърляне на предявените иски изцяло.

В условията на евентуалност, моли за намаляване размера на присъдените обезщетения за причинени неимуществени вреди като завишени и несъответстващи на принципа на справедливостта.

Срещу подадената жалба в срок е депозиран **писмен отговор от ищеца М. С. Ю.** със становище за неоснователност на същата и за оставянето ѝ без уважение.

Намира въведените с жалбата оплаквания за несъстоятелни. РС е обсъдил всички относими към спора доказателства, които подкрепят извода на съда за причинените на ищеца неимуществени вреди, тяхната специфика в конкретния случай, обем, продължителност и интензитет на понасяне и връзката им с незаконните действия на Прокуратурата.

С нормата на чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ е установена специална гаранционна отговорност за вреди от непозволено увреждане, която възниква при предвидените в закона кумулативно изискуеми предпоставки: повдигане на обвинение на лице за извършване на престъпление и оправдаване по повдигнатото обвинение.

Тази отговорност е следствие от задължението на Прокуратурата да повдига и поддържа в съда обосновани обвинения, както и от задължението ѝ да доказва и установява пред съда виновността на привлечените към наказателна отговорност лица. Неизпълнението на това задължение, независимо по какви причини, е основание за възникване на гаранционната отговорност по чл.2 ал.1 т.3 пр.1-во от ЗОДОВ.

От представените писмени доказателства и приобщеното НОХД № 580/2013г на Районен съд-Провадия, ищецът е бил привлечен в качеството на обвиняем по ДП № 2122/2010г на РУП-Провадия при ОД на МВР-Варна за извършени престъпления, наказуеми по чл.131 ал.3 т.4 предл.3 и т.12 предл.2 и предл.4 вр.чл.129 ал.1 вр.чл.130 ал.2 и чл.325 ал.2 предл.2 вр.ал.1 вр.чл.20 ал.2 НК, като впоследствие на 21.10.2011г с изготвен обвинителен акт по преписка вх.№ 1408/2010г на РП-Провадия му повдигнати обвинения за

същите престъпления и е бил предаден на съд. По внесения обвинителен акт е било образувано НОХД № 513/2011г РС-Провадия. След проведени четири о.с.з. с Присъда № 23/21.03.2013г съдът е признал ищеца за виновен в извършване на престъпление по чл.131 ал.1 т.12 вр.чл.130 ал.2 НК, като му наложил наказание пробация за срок от една година чрез прилагане на различни пробационни мерки, и го е признал за невинен и оправдал по повдигнатите обвинения по чл.131 ал.1 т.4 предл.3 вр.чл.129 ал.1-во и чл.325 ал.2 предл.2 вр.ал.1 вр.чл.20 ал.2 НК. По протест на Прокуратурата срещу постановената оправдателна присъда е било образувано ВНОХД № 992/2013г на ВОС, който с Решение № 305/ 28.10.2013г е отменил присъдата и върнал делото за ново разглеждане от друг състав на РС. Въз основа на същия обвинителен акт е било образувано ново НОХД № 580/2013г РС-Провадия, който след проведени седем о.с.з. е постановил Присъда № 1/11.01.2016г за признаване на ищеца отново за невинен и оправдан по повдигнатите обвинения по чл.131 ал.1 т.4 предл.3 вр.чл.129 ал.1 и чл.325 ал.2 предл.2 вр.ал.1 вр.чл.20 ал.2 НК и е бил осъден за престъпление по чл.131 ал.1 т.12 вр.чл.130 ал.2 НК с налагане на наказание „Пробация“ за срок от една година. Последвал нов протест от Прокуратурата относно оправдателната част на присъда, по който е било образувано ВНОХД № 203/2017г по ВОС, който с Решение № 113/25.05.2017г е потвърдил изцяло присъдата на РС-Провадия, влязла в законна сила на 25.05.2017г на осн.чл.412 ал.2 т.1 НПК.

С оглед така установените факти-повдигане на обвинение и оправдаване по част от тях, следва да се считат за доказани предпоставките за ангажиране гаранционната отговорност на ответника по чл.2 ал.1 т.3 пр,1 от ЗОДОВ.

В своята константна практика по сходни дела ВКС застъпва становището, че е нормално да се приеме, че по време на цялото наказателно производство лицето, обвинено в извършване на престъпление, за което впоследствие е било оправдано, е изпитвало неудобства, чувствало се е унижено, а също така е било притеснено и несигурно; накърнявали се моралните и нравствените ценности у личността, както и социалното му общуване като в тази именно връзка е и възприетото разбиране, че при установяването на този вид неимуществени вреди не бива да се изхожда само от формалните външни доказателства. Уточнено е и че когато се твърди причиняване на болки и страдания над обичайните за такъв случай или конкретно увреждане на здравето, а също и други специфични увреждания /с

оглед конкретни обстоятелства/ личността на увредения, обичайната му среда или обществено положение, то тогава те трябва изрично да бъдат посочени в ИМ, за да могат да станат част от предмета на иска и на общо основание да подлежат на главно и пълно доказване сп ищеца. Това означава, че при наличие на хипотезата на чл.2 ал.1 т.3 предл.1 ЗОДОВ съдът може да присъди обезщетение за претърпени вреди в рамките на обичайното и без да са налице други доказателства, освен посочените по-горе за установяване на основанието за възникване на отговорността.

В настоящия случай от показанията на свид.Севдалина Маринова, съжителстваща на съпругески начала с ищеца, се установило, че след като бил обвинен, ищецът започнал да се притеснява какво ще се случи с него и не спял по цели нощи, още повече, че тогава децата им били малки. Свидетелката го успокоявала, но въпреки това, той престанал да излиза от дома си, тревожил се, не се хранел редовно, започнал да отсъства от работа. За преодоляване на безсънието приемал медикаменти. Срамувал се от случилото се и бил притеснен през цялото време, докато траел процесът. Страхувал се да не влезе в затвора и кой ще се грижи за децата. Преди да бъде обвинен бил спокоен и семейството водело нормален живот, но след обвинението, нещата се променили.

Показанията на свидетелката следва да се ценят при условията на чл.172 ГПК, но счита същите за достоверни и непреднамерени, доколкото свидетелката било логично да има най-преки и непосредствени впечатления от неговото състояние поради непрекъснатото ѝ присъствие до партньора си. Тези показания сочели, че свид.Маринова била възприела настъпилата промяна в състоянието на ищеца именно след повдигането на обвинението и продължилия наказателен процес. Тези доказателства обосновавали наличието на причинно-следствена зависимост между негативното изменение в психо-емоционалното състояние на ищеца и незаконните обвинения от страна на Прокуратурата.

Ето защо ищецът е претърпял неимуществени вреди над обичайните при подобни случаи, каквото становище е застъпеното от ВКС и към което се е придържал РС при постановяване на решението си.

Освен това, следвало да се отчет и редица др.обстоятелства:

1. Прокуратурата е поддържала повдигнатите обвинения във всеки един

етап от съдебната фаза на наказателното производство и е настоявала за осъждането на подсъдимия с налагане на наказание „лишаване от свобода“, двукратно протестираше присъдите в оправдателните им части, които били поддържани и не били оттеглени;

2. В хода на наказателния процес били проведени общо 13 о.с.з., на които ищецът присъствал неизменно и нямало заседание, което да било отложено безпричинно поради недобросъвестно процесуално поведение от негова страна.

3. Повдигнати му били обвинения за три престъпления, всяко от които наказуемо само с лишаване от свобода, като тези по чл.131 ал.1 т.4 и т.12 вр.чл.129 НК са тежки съгласно легалната дефиниция на чл.93 т.7 НК;

4. Продължилят 6 години наказателен процес не покривал критериите за разумност на времетраенето му и в този смисъл на ищеца било нарушено правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, съгл.чл.6 §1 от ЕКПЧОС.

Ищецът и защитникът му в нак.производство в нито един момент не са имали поведение, целящо забавяне или шиканиране на процеса или други злоупотреби с права.

Вярно било, че от датата на постановяване на присъдата по НОХД № 580/2013г - 11.01.2016г до датата на изготвяне на мотивите към нея - 17.01.2017г била изминала повече от година, през която не са извършвани никакви процесуални действия с участието на ищеца, но това не променяло факта, че нак.производство в съдебната му фаза било иницирано от едно незаконосъобразно обвинение от страна на Прокуратурата и това обстоятелство не можело да се тълкува в негова вреда.

Неразумната продължителност на процеса е резултат от действията на държавното обвинение, изпълнявайки правомощията си по повдигане и поддържане на обвинението по НОХД. С двукратното си протестиране на оправдателните присъди, Прокуратурата е допринесла значително за продължителността на нак.производство.

5. Макар да е отхвърлил иска с правно осн.чл.2 ал.1 т.6 ЗОДОВ като неоснователен, РС правилно е отчел рефлексивното действие на наложеното и изтърпяно наказание „Пробация“ на погасеното по давност за наказат.преследване за деянието по чл.131 ал.1 т.12 вр.чл.130 ал.2 от НК.

С бездействието си да упражни правомощията си по чл.127 от Конституцията, чл.416 ал.2 от НПК, чл.146 от ЗСВ и чл.5 от ЗИНЗС, Прокуратурата е станала причина да се допусне изпълнението на наказание за погасено по давност престъпление.

Съобразявайки в съвкупност установените в производството неимуществени вреди, претърпени от ищеца вследствие воденото срещу него нак.преследване, изразяващи се в преживян стрес, тревожност, безпокойство, затваряне в себе си, счита, че присъденият размер на обезщетение от 6500лв е справедлива компенсация за така претърпените неимуществени вреди с оглед разпоредбата на чл.52 ЗЗД, вкл. съобразно икономическия растеж и стандарта на живот в страната, както и със средностатистическите показатели за доходите и покупателните възможности към датата на деликта.

В заключение. Изпълнявайки задълженията си, произтичащи от нормата на чл.236 ал.2 ГПК, РС-Провадия е подложил на съвкупна преценка твърденията, възраженията и исканията на страните, като е извършил прецизен анализ на доказателствения материал, въз основа на който е направил правилни правни изводи

Поради изложеното моли за оставяне без уважение подадената жалба и решението на РС да бъде потвърдено в тези му части.

Претендира присъждане на сторените разноски.

Страните не са направили искания по доказателствата.

Не са налице хипотезите на т.1, 2 и 3 от ТР № 1/2013г. на ОСГТК, налагащи даване указания на страните по правната квалификация на иска, разпределение на доказателствената тежест и възможност за ангажиране на доказателства, респ. служебно събиране на такива. Що се отнася до събрания доказателствен материал, въззивният съд може да формира самостоятелни фактически и правни изводи въз основа на същия.

Ето защо жалбите следва да бъдат насрочени за разглеждане в открито съдебно заседание.

Воден от горното, **СЪДЪТ**

ОПРЕДЕЛИ:

ПРИЕМА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ в открито съдебно заседание

въззивна жалба вх.№ 502/26.02.2023г о т ищеца М. С. Ю., срещу решението на РС-Провадия № 12/13.01.2023г по гр.д.№ 484/2022г в неговите отхвърлителни части досежно претенциите му за обезщетение за **имуществени** вреди, изразяващи се в заплатени адв.възнаграждения за представителството на ищеца пред досъдебните и съдебни органи, свързани с воденето на наказателното производство.

въззивна жалба вх.№ 652/2.02.2023г от ПРОКУРАТУРАТА на РБ срещу решението на РС-Провадия в неговите осъдителни части за присъждане обезщетения за претърпени от ищеца **неимуществени и имуществени** вреди, като счита същото за необосновано и неправилно в тези части.

НАСРОЧВА делото за разглеждане в о.с.з. на **6.06.2023г от 13.30ч**, за която дата и час да се призоват страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____